

**Vabariigi Valitsuse 28. jaanuari 2016. a määruse nr 13 „Välisriigi sõjalaevale territoriaal- ja sisevetesse sisenemise loa ning välisriigi riiklikule õhusõidukile õhuruumi sisenemise loa andmise kord“ muutmise määruse eelnõu
SELETUSKIRI**

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 28. jaanuari 2016. a määruse nr 13 „Välisriigi sõjalaevale territoriaal- ja sisevetesse sisenemise loa ning välisriigi riiklikule õhusõidukile õhuruumi sisenemise loa andmise kord“ muutmise määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse riigikaitseaduse § 43 lõike 2 alusel.

Eelnõu eesmärk on lihtsustada kehtivat mitmekordsete lennubade taotlemise korda Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (edaspidi *NATO*¹) liikmesriikide õhusõidukitele, mis ühtlasi loetakse ka riiklikeks õhusõidukiteks. Eelnõu kohaselt võib Kaitseministeerium väljastada taotluse alusel NATO liikmeriikidele kuuluvatele õhusõidukitele, millel on lendamise ajal sisse lülitatud luure, seire, sihtmärgi kinnistamise ja kohaluure süsteem ning elektroonilise sõjapidamise vahend, seniste ühekordsete lubade asemel mitmekordsed lennuloa.

Mõju halduskoormusele puudub. Muudatused puudutavad ainult Kaitseministeeriumi tööd ja luba taotlevate välisriikide asjaomaseid asutusi, vähendades mõlema töökoormust.

Oluline on märkida, et eelnõus selgitatakse lennubade menetlusega seotud aspekte niivõrd, kui see on võimalik, ilma et seletuskiri muutuks piiratud juurdepääsuga dokumendiks avaliku teabe seaduse tähenduses.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kaitseministeeriumist Aulike Pikkor (aulike.pikkor@kaitseministeerium.ee), eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Marion Saarna-Kukk (marion.saarna-kukk@kaitseministeerium.ee). Keeletoimetuse on teinud Luisa Tölkebüroo eesti keele toimetaja Piret Tamme (piret@luisa.ee).

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 28. jaanuari 2016. a määruse nr 13 „Välisriigi sõjalaevale territoriaal- ja sisevetesse sisenemise loa ning välisriigi riiklikule õhusõidukile õhuruumi sisenemise loa andmise kord“ redaktsiooni RT I 21.07.2022, 1.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga tekib NATO liikmesriikidel võimalus taotleda mitmekordset ehk kindla kehtivusajaga luba riiklikele õhusõidukitele, millel on sisse lülitatud luure, seire ja kohaluure süsteem Eesti õhuruumi sisenemisel, Eesti territooriumil maandumisel või üle territooriumi lendamisel. Muudatuste eesmärk on vähendada bürokraatiat. Selle asemel, et NATO liikmesriigi välisesindus esitab sõjalise õppuse ajal või ühise kaitseprojekti elluviimiseks, mis võivad kesta nädalaid, kümneid eraldi lennuloa taotlusi, saab esitada ühe mitmekordse taotluse

¹ Ingl North Atlantic Treaty Organisation.

² Defender Europe on USA juhitud õppusteseeria.

pikemaks ajavahemikuks (näiteks rahvusvahelise õppuse Defender² või õppuse Siil raames toimuvad lennud).

Mitmekordse lennuloa väljastaja võib loa ilma põhjendamata peatada, kehtetuks tunnistada või nõuda välisriigi esindajalt täpsustavaid andmeid teostatavate lendude kohta. Kui luba on peatatud või kehtetuks tunnistatud, teavitatakse sellest viivitamata puudutatud välisriiki ning Kaitseväge, Politsei- ja Piirivalveametit ja vajaduse korral muid asjaomaseid valitsusasutusi.

Mitmekordse lennuloa olemasolul peab välisriik enne õhusõiduki Eesti õhuruumi sisenemist, õhuruumi läbimist või Eesti territooriumile maandumist Kaitseministeeriumi ette teavitama.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vahetult seotud Euroopa Liidu õigusaktidega.

4. Määruse mõjud

Muudatused avaldavad positiivset mõju riigi julgeolekule. Muudatused puudutavad Kaitseministeeriumi tööd ning välisriike, kellele kuuluvate riiklike õhusõidukite jaoks lennulubasid taotletakse.

NATO liikmesriikidele kuuluvatele õhusõidukitele mitmekordse lennuloa andmisega väheneb töökoormus välisesinduste töötajatel, kes lennuloa taotlusi Kaitseministeeriumile esitavad. Kuna peamised liitlased taotlevad selliseid lube ühekordselt märkimisväärsel hulgal, siis vähendavad muudatused bürokraatiat ning avaldavad positiivset mõju välissuhetele. See on muutunud rahvusvahelises julgeolekukeskkonnas oluline.

Kavandatavad muudatused on pigem tehnilised, mis ei avalda mõju majandusele, regionaalarengule, elu- ja looduskeskkonnale ega oma sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju või muud otsest või kaudset mõju. Samuti puudub mõju kodanike ja ettevõtjate halduskoormusele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei teki riigieelarvele tulu ega kaasne kulu, millega ei ole juba arvestatud Kaitseministeeriumi eelarves. Kaitseministeeriumi valitsemisalas ei muutu eelnõukohase määruse jõustumisel ülesannete ega õiguste jaotus ning ei kaasne uusi tööülesandeid.

Kohalikule omavalitsusele ei kaasne eelnõukohase regulatsiooniga mingeid kulusid ega tulusid. Samuti ei panda eelnõukohase määrusega talle uusi ülesandeid ega muudeta olemasolevaid, mistõttu kohalikule omavalitsusele eelnõukohase määrusega tegevusi ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, kuna muudatuste jõustumine ei eelda aeganõudvaid ümberkorraldusi riigiasutuste tegevuses.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse koostöölastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu Kliimaministeeriumile, Siseministeeriumile, Rahandusministeeriumile ja Riigikantseleile ning arvamuse avaldamiseks Kaitsevägele ja Välisluureametile.